

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Кафедра економіки підприємства та організації підприємницької діяльності
(найменування кафедри)

Допущено до захисту
Завідувач кафедри

(підпис)
“ ” _____ 2020 р.

КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА
на здобуття освітнього ступеня бакалавр
зі спеціальності 076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність»
(шифр та найменування спеціальності)
за освітньою програмою Економіка підприємства та організація
підприємницької діяльності
(назва освітньої програми)

на тему: «**ШЛЯХИ ПІДВИЩЕННЯ РЕНТАБЕЛЬНОСТІ**
ПІДПРИЄМСТВА (на прикладі ТОВ «Альфа-Сталь»)»
(назва теми)

Виконавець:

студент центру заочної та вечірньої
форм навчання

Скрідоненко Дар'я Олександрівна
(прізвище, ім'я, по батькові) /підпис/

Науковий керівник:

К.е.н., доцент
(науковий ступінь, вчене звання)

Кошельок Галина Володимирівна
(прізвище, ім'я, по батькові) /підпис/

ЗМІСТ

ВСТУП	3
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ РЕНТАБЕЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА	6
1.1 Загальна характеристика рентабельності та її показників	6
1.2. Методи оцінки рентабельності на підприємстві.....	16
1.3. Визначення шляхів підвищення рентабельності підприємства	23
РОЗДІЛ 2. АНАЛІЗ ТА ОЦІНКА ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА	28
ТОВ «Альфа-Сталь»	28
2.1 Загальна характеристика ТОВ «Альфа-Сталь».....	28
2.2. Аналіз фінансового стану ТОВ «Альфа-Сталь»	41
2.3.Факторний аналіз рентабельності на ТОВ «Альфа-Сталь».....	51
РОЗДІЛ 3. НАПРЯМКИ ПОКРАЩЕННЯ РІВНЯ РЕНТАБЕЛЬНОСТІ НА ПРИКЛАДІ ТОВ «Альфа-Сталь»	56
3.1. Організаційні питання пошуку резервів підвищення прибутку	56
3.2.Заходи щодо підвищення рівня рентабельності підприємства ТОВ «Альфа-Сталь»	58
ВИСНОВКИ.....	64
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	67
ДОДАТКИ.....	72

ВСТУП

Актуальність теми. Для кожного підприємства дуже важливий аналіз виробничих та інших витрат з метою удосконалення організації виробничого процесу, зниження собівартості продукції та підвищення обсягів реалізації продукції. Саме ефективна організація виробничого процесу та контролю за витратами повинна активно сприяти подальшій модернізації виробництва і, відповідно, покращенню рентабельності. Питання підвищення рентабельності на сучасному етапі розвитку економіки, нашої країни і не тільки, відіграють дуже важливу роль і є досить актуальним. Адже головною метою майже кожного підприємства є зменшення витрат до мінімуму та збільшення прибутку до максимуму, завдяки ефективному використанню трудових, фінансових, адміністративних, збутових, виробничих і матеріальних витрат.

Рентабельності підприємств в літературі приділяється багато уваги В.П. Савчук, І.В. Спільник, І.О. Школьник, С.В. Леонов, І.М. Боярко та багато інших авторів розглядали ці проблеми в своїх роботах. Але, на сьогоднішній день мало проводиться досліджень з питань шляхів підвищення рентабельності підприємств в сучасних російських умовах.

Мета і завдання дослідження. Метою кваліфікаційної роботи бакалавра є дослідження шляхів підвищення рентабельності підприємства на прикладі ТОВ «Альфа-Сталь», а саме:

- розглянути сутність і класифікацію показників рентабельності;
- вивчення методів оцінки рентабельності підприємства;
- визначити шляхи підвищення рентабельності підприємства;
- провести загальну характеристику ТОВ «Альфа-Сталь»;
- провести фінансовий аналіз ТОВ «Альфа-Сталь»;
- застосувати метод факторного аналізу рентабельності ТОВ «Альфа-Сталь»;

- провести пошук резервів підвищення прибутку ТОВ «Альфа-Сталь»;
- знайти заходи щодо підвищення рентабельності підприємства.

Об'єкт дослідження. Об'єктом дослідження ТОВ «Альфа-Сталь», що займається продажем металопродукції.

Предметом дослідження є сукупність теоретичних і практичних аспектів з підвищення рівня рентабельності на підприємстві.

Методи дослідження. Методологічною основою роботи стали діалектичний метод пізнання та системний підхід до аналізу економічних явищ та процесів, що дало можливість комплексно провести дослідження проблеми формування рентабельності підприємства. У процесі дослідження використано такі загальнонаукові методи пізнання: спостереження, порівняння, абстракції, індукції і дедукції, вимірювання взаємозв'язків, поєднання аналізу та синтезу, історичного і логічного підходів, узагальнення, а також методи економічного аналізу: вертикальний, порівняльний, метод детермінованого факторного аналізу.

Інформаційна база дослідження. Інформаційною базою дослідження є статистичні дані, наукові праці вітчизняних і зарубіжних вчених із питань рентабельності, матеріали науково-практичних конференцій, мережа Internet, дані обліку та фінансової звітності ТОВ «Альфа-Сталь».

Практичне значення отриманих результатів. Заходи, що отримані з роботи будуть використовуватись на підприємстві задля покращення його позиції на ринку.

Структура і обсяг роботи. Кваліфікаційна робота складається зі вступу, трьох розділів, висновків, списку використаних джерел (44 найменування). Загальний обсяг кваліфікаційної роботи становить 72 сторінки комп'ютерного тексту, містить 20 таблиць та 18 рисунків.

В першому розділі роботи детально розглянуті питання сутності та класифікації показників рентабельності, методи оцінки рентабельності

підприємства, а також визначення оптимальних шляхів покращення даного показника.

В другому розділі розглядаються питання такі як загальна економічна характеристика ТОВ «Альфа-Сталь», порядок визначення витрат та прибутку на даному підприємстві та напрями вдосконалення показників рентабельності на підприємстві ТОВ «Альфа-Сталь».

В третьому розділі розглянуті питання такі як сучасні напрями підвищення рентабельності на підприємстві та розрахунок економічної ефективності заходів щодо підвищення рівня рентабельності.

ВИСНОВКИ

Показник рентабельності грає значиму роль в формуванні підприємства, коли ж керівництву потрібно шукати невикористані резерви для отримання більшого прибутку і формування фінансової стійкості підприємства.

Під впливом великої кількості факторів формується рентабельність підприємства. Існують позитивні та негативні фактори. Вплив одного негативного фактора здатен знизити або довести до нуля значення позитивних факторів. Для більш зручного впливу необхідно виділити основні групи таких факторів, зокрема факторів підвищення рентабельності підприємства.

Щоб розрахувати рентабельність можна використовуватися різні види прибутку підприємства: валовий прибуток; прибуток від реалізації продукції, тобто від операційної діяльності; прибуток від інших видів діяльності; чистий прибуток. При цьому прибуток зіставляється з авансованою вартістю, яку можна брати в різних варіантах.

Проведене дослідження дозволило зробити висновки, основні з яких такі:

1. Розглянувши сутність і класифікацію показників рентабельності: ми можемо сказати, що даний показник допомагає оцінити ефективність управління продажами продукції та його показники допомагають шукати «слабкі» ланки у структурі підприємства та обирати той чи інший спосіб аналізу, який як найточніше здатний вдосконалити ці ланки. Показники рентабельності в залежності від аналізованого періоду можуть бути моментні, статичні та динамічні.

2. Вивчивши методи оцінки рентабельності підприємства: ми обрали найзручніший – факторний аналіз, бо він має великі переваги, прикладом прямого факторного аналізу мультиплікативної моделі є система фінансового

аналізу, яка розроблена спеціалістами фірми «DuPont». Двофакторна модель «DuPont» рентабельності власного капіталу представляє собою добуток коефіцієнта рентабельності сукупних активів і коефіцієнта фінансової залежності.

3. Визначивши шляхи підвищення рентабельності підприємства: ми зазначили, що для того аби тримати на рівні або підвищувати рентабельність підприємства, потрібно збільшувати прибуток та використовувати наступні методи:

- нарощувати обсяги виробництва і реалізації товарів, робіт, послуг;
- підвищувати продуктивність праці своїх працівників;
- знижувати собівартість виробництва товару, щоб зменшити витрати;
- максимальною використовувати потенціал, що є в розпорядженні підприємства, в тому числі і фінансові ресурси;
- кваліфіковано, зі знанням справи здійснювати цінову політику, оскільки на ринку діють переважно вільні (договірні) ціни;
- грамотно будувати фінансові відносини з постачальниками, посередниками, покупцями.

4. Здійснивши загальну характеристику ТОВ «Альфа-Сталь»: ми дізнались, що товариство знаходиться в місті Одеса на вулиці Балківській, будинок 84 та було створено в лютому 2006-го року. Займається продажем продукції з металу. На даний момент там працює 17 чоловік. Досліджуване підприємство тісно працювало з бюджетом і суми контракту великі, особливо в 2018 році. В розпорядженні товариства є дві машини. З результатів експрес-аналізу було виявлено проблеми на які терміново треба звернути увагу підприємству на повноваження керівника, бо вони мають обмеження та набрані судові діла, їх кількість становить 21 шт.

5. Провівши фінансовий аналіз ТОВ «Альфа-Сталь», ми проаналізували баланс підприємства с 2016 – 2018 рр. ТОВ «Альфа-Сталь» та побачили, що підприємство погіршує своє фінансове становище, та не зовсім збільшує свій обсяг виробництва та чистий прибуток. Також були проаналізовані такі

показники рентабельності на прикладі ТОВ «Альфа-Сталь», як рентабельність реалізованої продукції, рівень рентабельності виробничої діяльності підприємства, рентабельність власного капіталу і рентабельність діяльності підприємства.

7. Виконавши пошук резервів підвищення прибутку ТОВ «Альфа-Сталь» ми виявили, що основними джерелами збільшення прибутковості для підприємства ТОВ «Альфа-Сталь» є: максимізація об'єму реалізації продукції та мінімізація її собівартості.

8. Знайдені нами заходи щодо підвищення рентабельності підприємства для збільшення прибутковості підприємства ТОВ «Альфа-Сталь», найкращим ми обрали – збільшення чистого прибутку та зменшення собівартості продукції.

Для підвищення рентабельності на підприємстві були використані наступні заходи:

- зміна постачальників на придбання листів сталі холодного прокату, що зменшило їх закупівельну ціну;
- працевлаштування кваліфікованого юриста на умовах неповного робочого дня.

Після впровадження всіх запропонованих заходів можна знизити повну собівартість реалізованої продукції на 1733,85 тис. грн., що у свою чергу призведе до зростання рентабельності реалізованої продукції на 1,2 в.п. і рентабельності власного капіталу на 8,07 в.п., яка складе 15,91 %.

У цілому всі запропоновані в роботі заходи позитивно впливають на підвищення ефективності виробничої діяльності підприємства та дозволяють надалі розвивати виробничу діяльність і покращувати фінансовий стан підприємства.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Артамонов В. О., Калініченко З. Д. Рентабельність та шляхи її підвищення // Фінанси підприємств: навч. посіб. Дніпропетровський національний університет імені Олеся Гончара, 2015. с. 105-107.
2. Бердников А.А. Анализ прибыли и рентабельности организации: теоретический аспект // Молодой ученый. 2013. №2. с. 111-113.
3. Беспалов В.М., Вакула А.Ю., Гострик О.М., Діордіца С.Г., Таракановський С.Н., Тихонович Є.В. Інформатика для економістів: Навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів економічних спеціальностей. К.: ЦУЛ. 2003. 788 с.
4. Бондар М.І. Звітність підприємства: навч. посіб. / М.І. Бондар. К. : ЦУЛ, 2015. 570 с.
5. Буркова Л. А. Теоретичні основи оцінки ефективності діяльності підприємств та шляхи її удосконалення // Інноваційна економіка (РИНЦ) : науково-виробничий журнал. Тернопіль, 2014. № 4. с. 145–153.
6. Володин А. А., Самсонов Н. Ф. Управление финансами // учеб. пособие .К: 2011. 504 с.
7. Волкова Н.А. Економічний аналіз: навч. посібник / Н.А. Волкова, Р.М. Волчек, О.М. Гайденко та ін./за ред.. Н.А Волкової. Одеса: ОНЕУ, 2015. 310с.
8. Гострик О.М. Аналіз та прогнозування кругообігу оборотних коштів фірми з використанням системи моделювання AnyLogic/ О.М. Гострик, О.А. Степаненко // Науковий вісник Міжнародного Гуманітарного Університету (Серія «Економіка і менеджмент»). 2013. № 5. с. 53-57.
9. Гострик О.М. Використання методу системної динаміки для управління оборотними коштами підприємств. О.М. Гострик, О.А, Степаненко. Вісник Черкаського університету: науковий

- журнал (Серія «Економічні науки»)*. 2016. № 3. с. 41-48.
10. Гострик О.М., Степаненко О.М. Використання імітаційного моделювання для управління фінансовими ресурсами підприємств. «Проблеми та перспективи розвитку регіональної економіки». Тези доповідей на XI Міжнародній науково-практичній конференції аспірантів, молодих учених та науковців 21 квітня 2016. / За заг. ред. П.І. Сокурєнка. Кременчук : ПП Щербатих, 2016. с. 140-141.
 11. Гострик О.М., Клепкова О.А. Оцінка та аналіз програмного забезпечення побудови корпоративних додатків для малого та середнього бізнесу. Моніторинг, моделювання та менеджмент емерджентної економіки: збірник наукових праць VI Міжнародної науково-практичної конференції (24-26 травня). Одеса-Черкаси, 2017. с. 100-102.
 12. Гострик О.М., Бойко Л.О., Борох Ю.О., Владиченко В.О. Прогнозування фінансової стійкості підприємства з використанням трендового та кореляційно-регресійного аналізу. *Вісник соціально-економічних досліджень*: зб. наук. пр. / голов. ред. М.І. Зверяков; Одеський держ. екон. університет. Одеса, 2010. № 38. С. 238-242.
 13. Голубева А.А. Пути повышения рентабельности предприятия. Материалы VII Международной студенческой электронной научной конференции «Студенческий научный форум». К. [URL:http://www.scienceforum.ru/2015/1183/1212](http://www.scienceforum.ru/2015/1183/1212) (дата звернення 12.01.2020).
 14. Економічний аналіз: навч. посібник / за ред. проф. Ф.Ф. Бутинця. Житомир: ПП «Рута», 2003. 680 с.
 15. Економічний аналіз : збірник практичних завдань. / За ред. Проф. Сосновського О. П. Крижановської, А. В. Одеса, 2003. 341 с.
 16. Євсюков С. Рентабельність агропідприємств. URL:

- <https://nv.ua/ukr/biz/markets/rentabelnist-silskogo-gospodarstva-v-ukrajini-znizilasya-do-minimumu-z-2015-roku-novini-ukrajini-50037280.html> (дата звернення 12.01.2020).
17. Загальна теорія фінансів: навч. посіб. / За заг. ред. Діденко В.М., Попова В.Д., Прядко В.В. Чернівці: 2000. 640 с.
 18. Іваненко В.М. Курс економічного аналізу : навч. посіб. / В.М. Іваненко. 5-те вид., випр. і доп. К. : Знання, 2013. 261 с.
 19. Кафка С.М. Аналіз як інструмент підвищення ефективності діяльності підприємств. Тернопіль-Мукачево: 2004. с. 124-127.
 20. Кобилецький В. Р., Рентабельність. Сутність та показники // Онлайн-журнал «Financial Analysis online» URL: <https://www.finalon.com/metodyka-rozrakhunku/229-rentabelnist> (дата звернення 13.02.2020)
 21. Кошельок Г. В., Малишко В. С. Факторний аналіз рентабельності власного капіталу підприємства. *Економіка та суспільство*. № 7. URL: <http://www.economyandsociety.in.ua/journal-7/14-stati-7/549-koshelok-g-v-malishko-v-s> (дата звернення: 01.03.2020).
 22. Кошельок Г.В. Прогнозування фінансового циклу підприємства. *European journal of economics and management*. Volume 3, issue 6, 2017. С. 92-98.
 23. Кошельок Г.В. Контролінг грошових потоків підприємства. Економіка підприємства: сучасні проблеми теорії та практики: матеріали п'ятої Міжнар. наук.-практ. конф. 22-23 вересня 2017. Одеса, Атлант, 2017. с. 175-176.
 24. Кошельок Г.В. Методичні підходи до оцінки рівня фінансово-економічної безпеки підприємства. Фінансово-кредитна система: вектор розвитку: збірник матеріалів II Міжнародної науково-практичної конференції (м. Ужгород, 26 квітня 2017 р.) Ужгород: Видавництво УжНУ «Говерла», 2017. 284 с.

25. Методичні рекомендації оцінки впливу змін економічних факторів на результативні показники прибутку, рентабельності виробництва і реалізації продукції (робіт, послуг) Григор Н.М., Крехівський О.В., Ніколаєнко Н.Л., Байдаченко Т.Г., Тарасова А.І., Чернопащенко М.С. К.: ДП ДІКТЕД, 2007. 140 с.
26. Мізюк С.Г., Висоцька М.П. Економіка підприємства. Курс лекцій : Нац. авіац. ун-т. К., 2007. 76 с.
27. Мних Є.В. Економічний аналіз: підручник. Київ: Центр навчальної літератури, 2003. 412 с.
28. Морозов Ю.П. Шляхи підвищення результативності підприємств. *Вісник НТУ «ХПИ»*. 2015. № 25 С.123-126.
29. Нестеренко В.Ю., Токар І.І. Економіка і організація виробництва. Конспект лекцій : ХНАДУ, Харків, 2012. 58 с.
30. Островський П.І., Гострик О.М., Добрунік Т.П., Радова О. В. Моделювання економічних процесів: навчальний посібник. Одеса: ОНЕУ, 2012. 132 с.
31. Офіційна сторінка Державної служби статистики України URL: <http://www.ukrstat.gov.ua> (дата звернення: 03.03.2020).
32. Офіційно про податки України: науковий вісник. К., м. Київ 2018. 50 с.
33. Планування діяльності підприємства: Навч.-метод. посібник для само-ст. вивч. дисц. / Белов М. А., Євдокимова Н. М., Москалюк В Є. та ін за заг. ред. Москалика В. Є. К.: КНЕУ, 2002. 252 с.
34. Поліщук Н.В. Результативність діяльності суб'єктів господарювання: сутність, оцінка, основи регулювання// Монографія. Київський національний торговельно-економічний університет, 2005. 252 с.
35. Рогач С.М., Гуцул Т.А. Економіка і підприємництво, менеджмент. Видавничий центр НУБіП України, Київ: 2015. 726 с.

36. Савчук В.П. Вплив інфляції на оцінку показників прибутковості підприємства. *Фінанси України*. 2002. №1. с.50-60.
37. Спільник І.В., Загородна О.М. Економічний аналіз. Короткий курс лекцій з дисципліни «Комплексний економічний аналіз господарської діяльності»: навчально-методичний комплекс дисциплін: ТНЕУ, Тернопіль, 2012. 390 с.
38. Тимченко О. І. Особливості аналізу фінансових результатів діяльності малих підприємств. *Ефективна економіка*. 2013. № 6. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/efek_2013_6_28(дата звернення: 03.03.2020).
39. Теоретичні, методологічні та практичні аспекти конкурентоспроможності підприємств: монографія / За заг. ред. д-ра екон. наук, проф. О.Г. Янкового. Одеса: Атлант, 2017. 514 с.
40. Фінансовий стан підприємств України: аналітичний статистичний огляд / І.О. Школьник, С.В. Леонов; І.М. Боярко та ін. Державний вищий навчальний заклад «Українська академія банківської справи Національного банку України». Суми, 2013. 69 с.
41. Юрчишена Л.В. Найбільш ефективні шляхи підвищення прибутковості підприємства. Одеський національний економічний університет. URL:[http://repository.kpi.kharkov.ua/bitstream/KhPI-Press/16076/1/vestnik_HPI_2015_25_Melen_Aktualni_pytannia.pdf] (дата звернення: 03.03.2020).
42. Янковий О.Г. Конкурентоспроможність підприємства: оцінка рівня та напрями підвищення/О.Г. Янковий. Одеса: Атлант, 2013. 470 с.
43. Янок Д.А. Економічний зміст фінансових результатів діяльності підприємств /Д.А. Янок Тернопіль, 2014. № 11. 36 с.
44. YouControl, аналітична система для комплаєнсу: сайт. URL:[<https://youcontrol.com.ua/>] (дата звернення: (01.04.2020)).